

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA
KILAVUZU

2014

ÖNSÖZ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü 13/11/2010 tarih ve 27758 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2010/1053 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararınca kurulmuş, 2011/2012 öğretim yılı itibariyle eğitim-öğretim çalışmalarına başlamıştır. Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde bulunan altı anabilim dalı ve ilgili programlar daha önce Sosyal Bilimler ve Fen Bilimleri Enstitüleri tarafından yürütölmekteydi.

Enstitümüz lisansüstü eğitim programlarına kayıtlı öğrencilerin bilimsel araştırmalarını ve tezlerini yazmalarına rehberlik etmek amacıyla, Lisansüstü Öğretim “**Tez Önerisi Hazırlama Kılavuzu**” düzenlemiştir.

Bu düzenlemede, bugüne kadar uygulanmakta olan “Lisansüstü Öğretim Tez Yazım Yönergesi ”de dikkate alınarak, Amerikan Psikologlar Derneđi (American Psychological Association -APA)’nin Yayım El Kitabının altıncı basımı esas alınmıştır. Bununla birlikte, kaynakça düzenlenirken Türkçeye uyarlanmış ve APA’nın dışındaki bazı uygulamalara da yer verilmiştir.

Prof. Dr. Ahmet DUMAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA KLAVUZU.....	1
1. Tezin Başlığı.....	1
2. Giriş.....	1
2.1. Problem ve Alt Problem Cümleleri.....	1
2.2. Önem.....	3
2.3. Varsayımlar.....	3
2.4. Sınırlılıklar.....	3
2.5. Tanımlar.....	4
3. Yöntem.....	4
3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni).....	4
3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu.....	5
3.3. Verilerin Toplanması.....	5
3.4. Verilerin Analizi.....	5
4. Çalışma Planı.....	6
5. Kaynakça.....	6
6. Ekler.....	6

TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA KILAVUZU

Bu bölümde bir tez önerisinde kapsanması gereken başlıklar ve içerikleri belirtilmiştir. Tez önerisi bir araştırma sorusunun cevaplanması amacıyla tasarlanan bir çalışmanın kuramsal ve deneysel arka alanının analiz edildiği ve planlanan çalışmanın belirli özellikleri ile yapılacak faaliyetler ortaya konduğu bir belgedir. Bir tez önerisinde çalışma ile ilgili aşağıda verilen özelliklerin anlatılması gerekmektedir.

1. Tezin Başlığı

Bilimsel araştırma ürünü olan lisansüstü çalışmaların ve tezlerin kısa bir başlığı bulunmalı ve içeriğini açıkça yansıtmalıdır. Tezin başlığı gereksiz sözcüklerden arındırılmalıdır (en çok 50 karakterden oluşmalı, 15 sözcüğü geçmemesine özen gösterilmeli). Ayrıca, başlıkta araştırmanın kapsadığı küme, il, bölge ya da kurum konusunda da bilgi verilebilir.

Örnek Başlık:

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri (Muğla İli Örneği)

2. Giriş

Bu bölümde araştırmanın “Problem”, “Amaç”, “Araştırmanın Önemi”, “Sayıltılar”, “Sınırlılıklar” ve “Tanımlar” alt başlıklarına yer verilir.

2.1. Problem ve Alt Problem Cümleleri

Bu başlık altında problem tartışılır ve kısaca betimlenir. Araştırmanın dayandığı kuramsal çerçeve; her türlü ayrıntıyı anlatan bir tarama yerine özet bilgilerin ve önceki araştırma bulgularının ve kuramsal nitelikte yapılan çalışmaların ortaya konulduğu kısımdır.

Herhangi bir bilimsel disiplinde araştırma yapmanın temel amacı, o alanın hakkında bilgi sahibi olmak ve temel kavrayışlara ulaşmaktır. Ulaşılan verilerin neyi hedeflendiğini genel problem ve verilerin hangi değişkenlerden toplanacağı ise ayrıntılı alt problemler olarak ifade edilmelidir. Problem, araştırmanın değişkenlerini, evrenini, konunun araştırılabilir olduğunu

gösterecek şekilde soru cümlesi olarak değil cümle olarak ifade edilir. Alt problemler, soru cümleleri ya da sınamayı amaçladığı denenceler (hipotezler) biçiminde oluşturulabilir. Her bir alt problem kendi içinde alt maddeler olarak da yazılabilir.

Örnek Problem Cümlesi:

Bu çalışmada yetişkinlerin herhangi bir eğitim/öğrenme etkinliğine katılmalarının altında yatan güdüsel yönelimler belirlenmeye çalışılacaktır. Bu nedenle araştırmanın problemini, Houle'un Yetişkin Öğrenenler tipolojisine göre Muğla Halk Eğitimi Merkezi'ndeki kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri oluşturmaktadır.

Örnek Alt Problem Cümleleri (Nitel):

1. Her bir güdüsel yönetime sahip bireylerin tanımlayıcı özellikleri nelerdir?
 - a) Amaç yönelimli yetişkin öğrenenlerin tanımlayıcı özellikleri nelerdir?
 - b) Etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenlerin tanımlayıcı özellikleri nelerdir?
 - c) Öğrenme yönelimli yetişkin öğrenenlerin tanımlayıcı özellikleri nelerdir?
2. Güdüsel yönelimlerine göre yetişkin öğrenenlerin başlıca öğrenme kaynakları nelerdir?
 - a) Amaç yönelimli yetişkin öğrenenlerin öğrenme kaynakları nelerdir?
 - b) Etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenlerin öğrenme kaynakları nelerdir?
 - c) Öğrenme yönelimli yetişkin öğrenenlerin öğrenme kaynakları nelerdir?

Örnek Alt Problem Cümleleri (Nicel):

1. Muğla Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara 2010–2011 eğitim öğretim yılında katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri nelerdir?
2. Muğla Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara 2010–2011 eğitim öğretim yılında katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleriyle cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki durum, eğitim durumu ve daha önce katıldıkları kurs sayısı arasında nasıl bir ilişki vardır?

a) Mesleki teknik kurslara, 2010–2011 eğitim öğretim yılında katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleriyle cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki durum, eğitim durumu ve daha önce katıldıkları kurs sayısı arasında nasıl bir ilişki vardır?

b) Sosyal kültürel kurslara 2010–2011 eğitim öğretim yılında katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleriyle cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki durum, eğitim durumu ve daha önce katıldıkları kurs sayısı arasında nasıl bir ilişki vardır?

2.2. Önem

Bu kısımda, neden bu konunun seçildiği gerekçeleri ile açıklanır. Toplanan bilgilerin hangi sorunların çözümünde ve nasıl kullanılacağı belirtilir. Yapılacak olan araştırma, uygulama ya da kurama katkısı açıklanır.

2.3. Varsayımlar

Varsayımlar - Sayılılar doğru olarak kabul edilen yargılardır. Araştırma sonuçlarının geçerliği, bu yargıların doğruluğuna bağlıdır. Bu nedenle çok iyi düşünülerek oluşturulmalıdır.

Varsayım ve Denence genelde karıştırılmaktadır. Denence sınanır, test edilir. Oysa varsayımlar baştan doğru kabul edilir ve sınanmazlar.

Varsayımların mantıklı ve anlaşılır olması, araştırmanın kuramsal temeliyle de tutarlı olması gerekmektedir. Araştırmada mutlaka varsayımların bulunması gerekliliği yoktur.

2.4. Sınırlılıklar

Sınırlılıklar araştırmacının yapmak isteyip de çeşitli nedenlerle yapamadığı durumları gösterir. Araştırma probleminin değişkenlerine ve yöntemine ilişkin bazı sınırlılıklar olabilir. Bu sınırlılıklar zaman, maliyet ve değişkenlerin kontrolüne bağlı sınırlılıklar şeklinde de olabilir.

Örnek Sınırlılık:

Bu araştırma 2006-2007 öğretim yılında Muğla İl Merkezinde bulunan ilköğretim okullarının ikinci kademesinde görev yapan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlıdır.

2.5. Tanımlar

Tanımlar, araştırma içeriğini açıkça yansıtan başlıktaki anahtar sözcükler dikkate alınarak belirlenir. Aynı alandaki araştırmacı ve uygulayıcıların, yanlış anlama ve değişik yorumlarını önleyecek, araştırmada sık kullanılan ve işlevsel tanımların verilmesi uygundur.

Örnek Tanım:

Fen Bilgisi Öğretmeni: Dört yıllık ortaokullarda çalışan, Fen Bilgisi alan derslerini okutmakla görevli öğretmendir.

Araştırma raporunda kısaltmalar kullanılıyor ise bunlar, istenirse, bir liste halinde açık isimleri ile birlikte tanımlar başlığından hemen sonra ayrı bir başlık altında gösterilebilir.

Örnek Kısaltmalar:

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

3. Yöntem

Bu bölümde “Araştırmanın Modeli” “Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu”, “Veri Toplama Araçları” ve “Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi” alt başlıklarına yer verilir.

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)

Bu başlık altında öncelikle araştırmanın modeli ayrıntılı ve gerekçeli olarak açıklanır. Araştırmanın verilerinin amacına uygun ve ekonomik olarak toplanmasını ve çözümlemesini sağlayan koşulların düzenlenmesi yer alır.

3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Araştırmacı, evrenin tümü üzerinde çalışabileceği gibi, ekonomik, zaman ve kontrol güçlükleri gibi nedenlerle evrenin tümü yerine, Evrenin tüm özelliklerini yansıtan ve yansız olarak seçilen (basit yansız örnekleme, tabakalı örnekleme, küme örnekleme vb.) örneklem üzerinde de çalışmak isteyebilir. Tanımlanan evrende belirli bir örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçmek mümkün olmadığı çalışmalarda ise, araştırmanın katılımcılarından ya da deneklerden oluşan “Araştırma grubu” ile de çalışılabilir.

3.3. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması ile ilgili uygulanacak tüm adımlar ayrıntılı olarak açıklanır. Bu kısımda dikkate alınması gereken genel ilke, *“verilerin toplanması sürecinde izlenen her adım bir başka araştırmacının bu veya benzeri bir araştırmayı aynen tekrarlamasını sağlayacak açıklıkta olmalıdır”* ilkesidir. Araştırmada kullanılacak araç ve tekniklerin uygulanması ile ilgili adımlar ayrıntılı olarak bu kısımda açıklanır. Araştırmada kullanılacak araçlar, araştırmanın amacına göre geliştirilir ya da daha önce kullanılmış araçlar varsa, bunlar kullanılabilir. Eğer araştırmacı araştırma kapsamında bir ölçme aracı geliştirecek ise bu ölçme aracına ilişkin çalışmaları sistematik bir biçimde verir. Eğer hazır bir araç kullanılacaksa, bu aracın geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına ve sonuçlarına, puanlamasına, aracın uygulanma biçimine ilişkin açıklamalara da yer verilir. Eğer araştırmacı deneysel bir araştırma yapacak veya nitel araştırma yöntemleri kullanacak ise, araştırma yöntemine uygun başlıklar düzenleyebilir.

3.4. Verilerin Analizi

Bu kısımda, araştırmacı, veri toplama araçlarının uygulamasına ilişkin aşamaları ve verilerin çözümlenmesinde kullandığı analizleri belirtir. Araştırmada toplanan verilerin nasıl analiz edileceği, hangi analiz teknikleri kullanılacağı ve niçin bu tekniğin seçildiği açıklanır. Günümüzde, çok çeşitli istatistiksel analiz paket programları geniş olanaklar sunmaktadır. Bunlar arasında sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan Statistical Package for Social Sciences (SPSS) paket programı bulunmaktadır. Verilerin analizinde kullanılacak program ve sürüm numarası belirtilir.

4. Çalışma Planı

Çalışma planı, araştırmanın temel aşamalarını ve her aşamanın yaklaşık planlanan sürelerini haftalık ya da aylık olarak belirten takvimdir. Literatür tarama, veri toplama aracının geliştirilmesi, ölçme araç/araçlarının uygulanması, verilerin analiz edilmesi, raporun yazılması vb. etkinliklerin süreleri belirlenir.

5. Kaynakça

Araştırma önerisinde yararlanılan tüm kaynaklar yazar soyadı gözetilerek alfabetik olarak verilir. Öneride yararlanılan ve metin içinde atıfta bulunulan tüm kaynaklar kaynakça bölümünde yer almalıdır. Kaynak gösterimine ilişkin kurallar ayrıntılı olarak Tez Yazım Kılavuzu'nda verilmiştir.

6. Ekler

Bu kısımda, araştırma önerisinde metin içinde verildiğinde akışı engelleyebilecek türden çizelgeler, belgeler vb. bilgilere yer verilir. Her ekin "EK I, EK II, ..." şeklinde numaralandırma ile sistematik bir biçimde sunumu yapılır. Ayrıntılı bilgi Tez Yazım Kılavuzu'nda verilmiştir.